

opak, žalovaná je věřitelkou žalující strany ohledně 1.000 Kč, které jí svého času hotově na upsané podíly zaplatila.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D u v o d y:

Dovolání, provádějíc dovolací důvod čís. 4 Šu 503 c. ř. s., spatřuje nesprávné právní posouzení věci odvolacím soudem v jeho mínění, že žalujícímu družstvu nepřísluší proti žalované pohledávka 1500 Kč a že naopak jest žalovaná věřitelkou žalujícího družstva s pohledávkou 1000 Kč. Než právnímu názoru odvolacího soudu jest přisvědčiti. Bylo-li nižšími soudy zjištěno, že žalovaná vypověděla své členské závodní podíly v dubnu 1920 a že ve smyslu stanov byly vypovězené podíly splatnými po uplynutí ručební doby dnem 1. ledna 1922, zanikl tímto dnem i nárok žalujícího družstva na doplacení zvýšených členských podílů a žalující družstvo bylo povinno, žalované vrátiti dosud splacené závodní podíly podle Šu 7 odst. 6 stanov. Tím byl její poměr k žalujícímu družstvu úplně rozvázán a nemá žalující družstvo právního důvodu pro pohledávku žalobou vymáhanou.

Čís. 5058.

Pokud jest nepřipustným označení družstva »Deutsche Presse« a pokud vybočuje účel tiskařského družstva z rámce zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

Pro posuzování přípustnosti zápisu do rejstříku jest nerozhodno, že zápis téhož znění byl již dříve povolen jiným rejstříkovým soudem a finanční prokuratura si do povolení nestěžovala.

(Rozh. ze dne 20. května 1925, R I 256 25.)

Rejstříkový soud (obchodní soud v Praze) zamítl žádost o zápis firmy »Deutsche Presse, reg. Genossenschaft m. b. H.«. **D ů - v o d y:** Podle znění firmy »Deutsche Presse« jedná se o společenstvo tiskové (tiskařské). Avšak § 4 stanov ustanovuje, že členem společenstva se může státi vubec každá svéprávná osoba fysická neb osoby právnické německo-arijského charakteru, aniž by to byli tiskaři neb osoby tiskařstvím v podniku společenstva se zaměstnávající, a dle §u 2 stanov není předmětem podniku pouze provozování tiskárny, nýbrž také rozsáhlá činnost jiná. Nejde tu tedy o sdružení osob zaměstnání tiskařského za účelem přímé hospodářské jich podpory v jich výdělku a hospodaření společnou hospodářskou prací, jak § 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. požaduje, nýbrž běží tu spíše o sdružení kapitálu a pouze nepřímou podporu členu rozdělením případného zisku. Ale za tím účelem zřizovati společenstva jest nepřipustno. Účel společenstva, v §u 2 stanov vytkčený, jest jednak nejasný a zcela neurčitý a přesahuje daleko meze družstevního podnikání, jednak jest pro společenstva vůbec nepřipustný. Tak neurčitou a nejasnou jest činnost ad f) a g) »spojení a spolupráce se stávajícími již zařízeními povahy německo-arijské a vy-

tváření zvláště schopných německých sil pro příslušné povolání ve společenstvu a to zřizováním zvláštních zařízení a jiným způsobem.« Ne-dovolným pak účelem pro společenstva jest vydávání novin (b), pro-vozování továrny na papír ať ve vlastním vedení nebo propachtováním, zřizování a provozování služby zpravodajské a oznamovatelské, knihku-pectví, divadel a kin a podobných podniků, poněvadž kromě provozo-vání továrny na papír, jsou to účely ideální, poučné nebo zábavné a ni-koli hospodářské, jak zákon vyžaduje pro společenstvo. Podle znění fir-my »Deutsche Presse« soudil by každý, že jde tu pouze o družstvo ti-skové (tiskařské) a další rozsáhlá činnost není ze znění firmy proti usta-novení Šu 4 zákona nijak patrna, takže firma ona neodpovídá zásadě pravdivosti a jest způsobilou. uváděti veřejnost ohledně předmětu pod-niku v omyl. Ckolnost, že firma, shora uvedená, jest již zapsána ve spo-lečenstevním rejstříku krajského soudu v Ch., nijak nevádí tomu, by soud rejstříkový, u něhož firma teprve zapsána býti má, nezkoumal, zda sta-novy, jež zde nově zapsány býti mají, odpovídají zákonným ustanove-ním, a shledá-li, že tomu tak není, by zápis firmy do rejstříku odepřel, poněvadž protizákonná skutečnost ani zápisem do rejstříku právní moci nabýti nemůže. Kdyby tohoto práva a této povinnosti soud rejstříkový míti neměl, mohlo by se státi, že u některého soudu by vykonán býti mohl zápis protizákonných skutečností a soud jiný, i kdyby to shledal, musel by protizákonné skutečnosti ve svém rejstříku rovněž zapsati, což by mohlo vésti k obcházení zákona. Soud rejstříkový jest toho názoru, že říma společenstevní jest nepřipustna pro sdružení osob pouze pod-mínce Šu 4 stanov vyhovujících za účelem Šu 2 stanov a proto žádost za zápis firmy do svého společenstevního rejstříku zamítl. R e k u r s n í s o u d napadené usnesení potvrdil, poukávav k důvodům prvního soudu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D u v o d y:

Proti usnesení rekursního soudu, jímž bylo potvrzeno usnesení prvního soudu, jest v nesporném řízení přípustným dovolací rekurs jen tehdy, je-li napadené usnesení ve zřejmém rozporu se zákonem nebo se spisy anebo je-li zmatečné (§ 16 cí. pat. ze dne 9. srpna 1854, č. 208 ř. zák.). Těchto podmínek se v tomto případě nedostává a nemohlo býti dovolacímu rekursu vyhověno. Vzhledem k vývodům rekursu jest uvéstí ještě toto: Jest sice přisvědčiti názoru stěžujícího si družstva, že znění firmy »Deutsche Presse« vystihuje mnohem širší pojem, než společen-stvo tiskové (tiskařské), jak míní rejstříkový soud, totiž pojem všeho, co souvisí »s německým tiskem«, ať již po stránce ideové nebo hospo-dářské. Ale v tom právě kotví nepřipustnost zápisu zvoleného znění fir-my, a to jednak proto, že znění firmy neodpovídá skutečnosti, jednak že se jí vymezuje a kryje účel, přesahující meze po zákonu přípustného družstevního podnikání. Nepravdivým jest znění firmy proto, poněvadž dle Šu 2 odstavec 1. stanov obmezuje se činnost družstva jen na »tisk« určitého směru, totiž tisk s tendencí německo-arijskou. Tomu nasvěd-čuje i ustanovení Šu 2 odst. 2. f) stanov. Pak ale nepřiléhá všeobecné znění firmy »Deutsche Presse«. Účel družstva jest ve stanovách vyzna-čen jako podporování výdělků a hospodářství členu co do »tisku« (»in

Ansehung des Presswesens«) v širším smyslu. Jak jest tomu rozuměti, vykládají stanovy příkladmo v Šu 2 odst. 1 a 2. A tu již odstavec 1. naznačuje, že účelem družstva má býti vydávání neb opatřování tiskopisů a děl literárních, aby si členové mohli díla tato levně a pohodlně opatřiti k tomu účelu, by z nich čerpali poučení a byli odvráceni od škod, způsobených špatnou četbou. Jde tedy o podnik rázu výchovného, jenž sleduje v prvé řadě účely čistě ideální a jen zcela podružně jako prostředek k hlavnímu účelu připouští i dosažení výhod hospodářských. Takováto činnost družstva vybočuje však z rámce zákonem přípustného družstevního podnikání, jehož účelem jest výhradně podpora výdělků a hospodářství členů společným provozováním obchodu neb poskytováním úvěru (§ 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.), jež tedy musí směřovati výhradně buď k opatření nových hospodářských statků a tím podmíněnému zvětšení příjmů nebo k racionelní spotřebě statků a tím ku zmenšení vydání, aneb k zachování získaných již hospodářských hodnot. K obmyšlenému účelu podnikání stěžujícího si družstva nehodí se tedy firma družstevní. Pak ale netřeba se obíratí otázkou, zda a pokud jsou i prostředky v Šu 2 stanov vytčené samy o sobě k dosažení tohoto účelu přípustnými. Zbývá ještě uvést, že jest zcela nerozhodno, že svého času byl povolen zápis družstva do obchodního rejstříku krajského soudu v Ch. na podkladě týchž stanov a že finanční prokuratura, které dotyčně usnesení ze dne 22. července 1923 bylo doručeno, zápisu tomu neodporovala. Tím nemohlo býti prejudikováno odchylnému právnímu názoru nového rejstříkového soudu, jenž jest oprávněn, aby o přípustnosti zápisu rozhodoval samostatně. Dle Šu 11 zákona mohou se stanovy uchylovati od zákona jen v bodech, kde to zákon výslovně dopouští. Měl-li tedy obchodní soud v Praze jako soud rejstříkový za to, že stanovy nehoví předpisu a zásadě Šu 1 zákona o společenstvech, jenž jest právem donucovacím, byl oprávněn zápis společenstva odepřít, aniž byl vázán na právní názor dřívějšího rejstříkového soudu. Soudu pak nepřísluší, by zkoumal, proč finanční prokuratura neodporovala dřívějšímu zápisu.

Čís. 5059.

Dovolací rekurs jest přípustným, »zrušil-li« rekursní soud k rekursu obou stran usnesení prvního soudu a hned ve věci sám v neprospěch povinné strany rozhodl a povolil jinou exekuci, než první soud.

Pravoplatné úřední rozhodnutí o přidělu zabraného bytu pro vojenského gážístu (§ 20 zák. ze dne 11. června 1879, čís. 93 ř. zák.) působí i proti osobě třetí, již povinná strana zabraný byt po zabrání dále pronajala.

Potvrzení právní moci zabíracího usnesení příslušným správním úřadem jest pro soud závazné.

(Rozh. ze dne 20. května 1925, R I 410/25.)

Posádkové velitelství v Ch. domáhalo se na majitelce domu vyklizení zabraného bytu. Soud první stolice povolil exekuci dle Šu 354